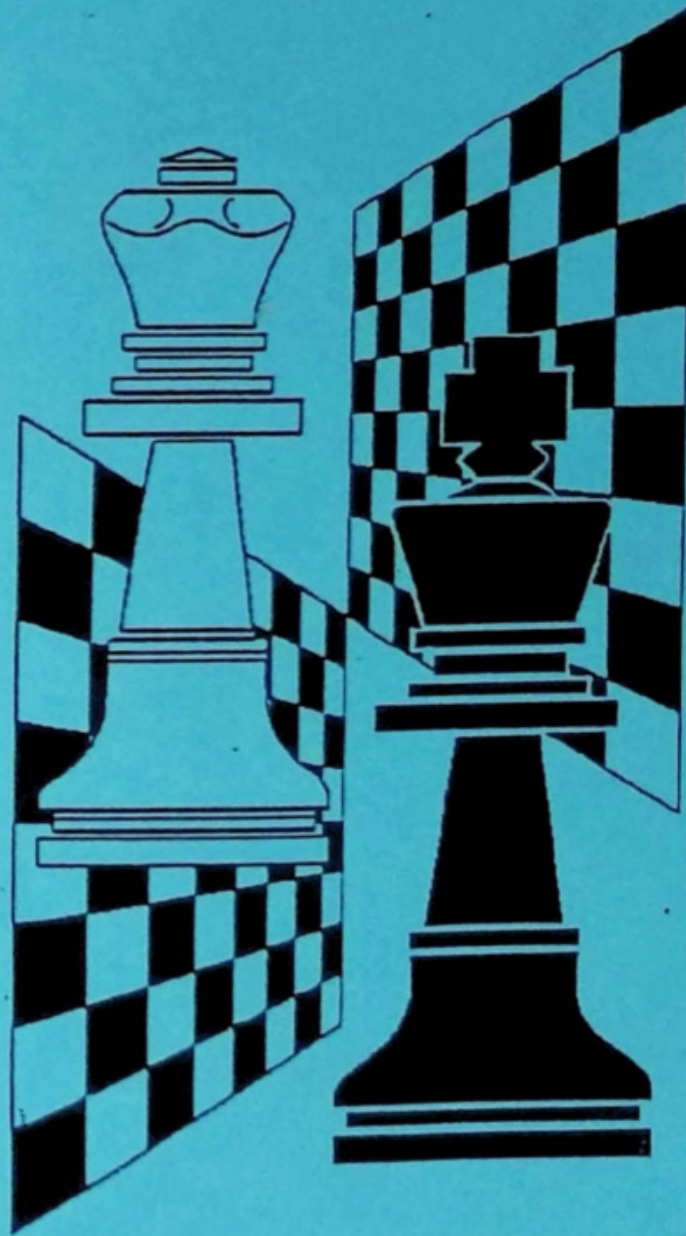

E. Meyer

Clubblad Staunton

c
h
a
a
k
g
e
z
e
l
s
c
h
a
p

15e jaargang nr. 4

MAART

1999

<u>Inhoudsopgave.</u>	<u>pagina.</u>
Bestuurssamenstelling	2
Schaakkalender	2
Van de Redactie	3
Bestuursmededelingen/Diversen	3-4
Stand interne competitie	5
KNSB competitie	6-7
NOSBO competitie	8-9
Uit de schaakhistorie: Euwe had geen leeftijdgenoten	10
Voorzeggen in de KNSB competitie	10
Piet Mulder: Rating 2000	11-13
Groningen-Open. Voorzitter en wedstrijdleader grijpen mis!	14
Uit de schaakpers	14
Uit de KNSB competitie	15-17
Uit de NOSBO competitie	18
Oplossingen Marsopgaven	18
KNSB - en NOSBO beker	19
NOSBO kampioenschap	19
Het oog van de meester. Het proefschrift van R.W.Jongman	19
Marsopgaven	20

Bestuurssamenstelling.

050-

Voorzitter	R.Jacobs	Mozartstraat 22	5252079
Secretaris	J.Dijkstra	Leopoldlaan 13	5266377
Penningmeester	J.Schlunke,	Skiramere 19, Harkstede.	4042729
giro 967038 t.n.v. penningmeester	Staunton		
Int.comp.leider	B.A.Donders	Neptunusstraat 59C	5775070
Jeugdleader	E.van Pelt	Stationsstraat 1d	06-22791305
Redacteur/mat.com.	P.R.Dijkhuis	West.Drift 68, Haren	5349355
Teamleiders; Team 1. W.Pel,	Helperweststraat 46,		5275261
Team 2. D.Hummel,	Parkweg 51,		5253305
Team 3. B.Donders,	Neptunusstraat 59C		5775070
Team 4. A.Offers,	Graaf Adolfstraat 56A		3188791

Speellokaal. Speeltuingeb.Helpman-Oost, Groenesteinlaan 16 5252628

Internet adres: <http://home.wxs/~warner.pel/staunton>

Jaarcontributies: Senioren: f150. Studenten: f115. Aspirantleden f105. Jeugdleden f 80. Gastleden f90. Donateurs f 25.

Agenda.

Vr 19 maart	v d Linde	- Staunton 2
Za 27 maart	Unitas 3	- Staunton 1
Za 3 april	Eemsmond toernooi	te Delfzijl
Za 10 april	Toernooi te Assen.	Motel van der Valk.
Di 13 april	Groningen 7	- Staunton 3
16-18 april	Weekendtoernooi	S.C.Groningen. tel: 050-5716807
Ma 19 april	Staunton 2	- Groningen 5
19 -23 april	Staunton 4	
Za 24 april	Staunton	- Groningen 4
Vr 30 april	Snelschaaknacht	SISSA. tel: 050-3120073
Ook 29 april	gezien; onduidelijk of dit Do of Vr	avond begint
Ma 10 mei	SISSA 2	- Staunton 2

Personalia: Verhuisd. E.Zwerver, Spiegelstraat 1, 9721 JR
tel: 5278344 of 06-51116581

Nieuw lid: (tot 1-8-1999 gastlid) R.J.C.Wessels, Groenendaal 40,
9722 CT, tel: 5261336

S.V.P. restant 3 contributie
à 675 overmaken

Van de Redactie.

Het grootste deel van het competitie seizoen zit er reeds op en de eerste twee teams hebben moeite om zich te handhaven, maar voorlopig wordt er vanuit gegaan dat dat lukt. Met het derde en vierde team is het omgekeerde het geval. Vanaf het begin in de kopgroep maar of de promotie wordt bereikt is nog afwachten, hoewel het 3e team een 3-0 voorsprong heeft genomen in de sleutelwedstrijd tegen Leek. Het volgende nummer verschijnt op maandag 3 mei en er zal dan zoals gebruikelijk aandacht geschonken worden aan de bezettingsjaren. Copie inleveren uiterlijk maandagavond 26 april.

Van het bestuur.

Nieuwe Statuten. Deze zijn nu vastgesteld. Ze worden momenteel nagekeken op punten en komma's en daarna na overleg met een notaris definitief vastgesteld. Op de komende ledenvergadering in september zal aan alle leden een exemplaar worden uitgereikt.

Promotie Klaas Sanders.

Op 14 januari promoveerde Klaas Sanders op een proefschrift over bezwaarschriften en werd op grond hiervan bevorderd tot doctor in de rechtsgeleerdheid. Henk Seijen en Uw redacteur vertegenwoordigden ons Gezelschap bij de plechtigheid. Aan zijn proefschrift had hij geen stelling over het schaken toegevoegd maar wel een aardige over het tennissen.

De service heeft zich in het tennis ontwikkeld van een middel om de bal in het spel te brengen tot een middel om de bal zo snel mogelijk weer uit het spel te krijgen.

Fotoboek en documentatie jubileumtoernooi 1996 gereed.

Roel Lode en Eddy Zwerver hebben op een zeer verzorgde manier het toernooi voor de geschiedenis vastgelegd middels een uitgebreide fotocollectie en een documentatie van krantenverslagen etc. Het is ondergebracht bij Piet Mulder. Het is de bedoeling om deze collecties bij bijzondere gelegenheden, zoals ons jaarlijkse toernooi, ter bezichtiging aan te bieden.

Kantinedienst.

Over de periode augustus t/m december is de financiële afwikkeling voltooid en de resultaten voldoen volledig aan de verwachtingen. Het bestuur heeft besloten het project te continueren.

15 maart	Lührman	12 april	Aerts	10 mei	Vos
22 maart	Mooij	19 april	Zwerver	17 mei	Meijer
29 maart	Hovius	3 mei	Damen	31 mei	Hooijveld

Dick Hummel en Bram Kruisinga zijn reserve.

Clubkampioenschap snelschaken.

Op de eerste maandag van het nieuwe jaar werd in een feestelijke atmosfeer gestreden om de titel snelschaken. Aan de voorronden deden 28 deelnemers mee, hoewel de jeugd afwezig was. Zij waren echter reeds weer op school begonnen. Aan de finaleronden deden 21 leden mee. De eerste zes - allen eerste-team spelers - speelden een dubbele ronde waaruit Enno Scheffer als winnaar te voorschijn kwam met 6 punten. Warner Pel en Erwin van Pelt deelden de 2e plaats met 5½ punten. De tweede groep van 8 deelnemers werd gewonnen door Alidstone Henrië met 6, gevolgd door Piet Mulder met 5½ punten. De troostgroep was voor Richard Jacobs met 5½ uit 7, gevolgd door Michiel Zeevaarder met 5 punten. De enigszins vernieuwde opzet met twee prijzen per groep maar een hapje en een glas wijn in de pauze zal wel een vervolg krijgen. Om de strijd te beslissen in een dubbele zeskamp (na 3x3 partijen in de voorronden) is sportief gezien een goede zaak maar uiteraard werd het wel wat later dan voorheen.

Gambiettoernooi 1999

Het bestuur heeft de gang van zaken rond het gambiettoernooi besproken. Door de late vakanties komende zomer heeft het bestuur besloten het toernooi op een iets later tijdstip te organiseren. Het toernooi zal plaatsvinden in het eerste weekend van oktober.

Het thema van dit toernooi zal het IJslands Gambiet zijn. De verplichte zetten zijn:

1. e2-e4 d7-d5 2. e4xd5 Pg8-f6 3. c2-c4 e7-e6 4. d5xe6.

De intentie van het bestuur is om dezelfde formule te hanteren als de afgelopen jaren. Dat wil zeggen verspreid over twee dagen en met een invitatiegroep. Er is inmiddels een brief uit naar Acade met de vraag of we gebruik kunnen maken van hun gebouw.

Met name voor het organiseren van de invitatiegroep zijn we nog op zoek naar sponsors.

Mocht een van de leden een netwerk hebben binnen het bedrijfsleven van Groningen en potentiële sponsors, dan houdt het bestuur zich warm aanbevolen.

Ook is het bestuur nog op zoek naar leden die plaats willen nemen in de toernooicommissie en zorg dragen voor de organisatie.

Notulen van de Algemene Leden Vergadering, gehouden op maandag, 18 januari 1999

1. **Opening.** De voorzitter, Richard Jacobs, opent de vergadering en heet een ieder van harte welkom.

De presentielijst wordt getekend. Aanwezig zijn: Erwin van Pelt, Roel Lode, Warner Pel, Marcel Raspe, B. Kruisinga, A.M.R. Zeevaarder, M. van Steenis, G.J. Luhman, T. Simmers, R.J.C. Wessels (gastlid), Henk Seijen, Jan Auke Hovius, Jorg Schlunke, P.R. Dijkhuis, Jeljer Dijkstra en R.J. Jacobs.

2. **Goedkeuring statutenwijziging.** Doel van de vergadering is de vaststelling van een voorstel tot wijziging van artt. 1 en 7 van de statuten. Het is voor de tweede keer dat de Algemene Ledenvergadering bijeen komt om over de wijziging van de statuten te stemmen. Conform art. 13, lid 2 kan een voorstel tot wijziging van de statuten worden aangenomen wanneer $\frac{2}{3}$ deel van de aanwezigen hiermee instemt.

Voorstel tot wijziging van artikel 1 van de Statuten luidt:

'De vereniging draagt de naam: Schaakgezelschap "Staunton" en is gevestigd in de gemeente Groningen'.

'De vereniging is opgericht zevenentwintig november achttienhonderd een en zeventig te Groningen'

'De clubavonden van het Schaakgezelschap "Staunton" worden gehouden op een locatie in het zuidelijk deel van de stad Groningen'.

Het voorstel tot wijziging van artikel 7 van de Statuten betreft een toevoeging, en wel deze:

3. 'Het opzeggen en contributie betaling wordt in overeenstemming gebracht met de twee jaarlijkse peildata van de KNSB/ Nosbo'.

De opzegging dient schriftelijk te geschieden per 1^e van de maand'.

De wijzigingen van de Statuten worden door de vergadering aangenomen.

3. **Dankbetuiging.** Een woord van dank wordt gericht tot de leden R. Lode voor het jubileumboek, en E. Zwerver voor het op orde brengen van het archief. Naar het woord van de voorzitter: "Het ziet er alles voortreffelijk uit !"

4. **Rondvraag.** Voor de rondvraag meldt zich niemand.

5. **Sluiting.** De voorzitter sluit de vergadering en wenst iedereen een prettige schaakavond.

Interne Competitie Staunton Helpman 98/99

Ranglijst na ronde 23 (saldo cf. keizer-systeem)

Rng	Wrd	Naam	Saldo	Tot	+	=	-	Af
1	(1)	van Steenis	158.000	18	12	3	3	0
2	(1)	Ebels	153.000	18	11	4	3	0
3	(1)	Kruisinga	141.000	16	9	3	4	0
4	(1)	Seijen	139.000	16	9	3	4	0
5	(1)	van Pelt	134.000	14	7	4	3	0
6	(1)	J.Hummel	134.000	15	9	1	5	0
7	(1)	Damen	134.000	7	6	0	1	0
8	(1)	Dijkhuis	131.000	15	7	4	4	0
9	(1)	Dijkstra	124.000	13	6	1	5	1
10	(1)	Mulder	122.000	15	6	4	5	0
11	(1)	Pel	122.000	14	7	1	6	0
12	(1)	Henries	122.000	6	4	0	2	0
13	(1)	Lührman	121.000	12	5	3	4	0
14	(1)	Zwerver	118.000	5	4	0	1	0
15	(1)	Lode	116.000	16	7	1	8	0
16	(1)	Koole	116.000	7	3	2	2	0
17	(1)	Moolij	116.000	6	3	1	2	0
18	(1)	D.Hummel	115.000	12	5	0	5	2
19	(1)	Hovius	115.000	10	5	1	4	0
20	(1)	Zeevaarder	115.000	11	5	1	5	0
21	(1)	Jacobs	115.000	12	4	3	5	0
22	(1)	Nerbonne	114.000	6	3	2	1	0
23	(1)	Donders	112.000	10	3	2	5	0
24	(1)	Bloem	111.000	15	4	3	7	1
25	(1)	Raspe	111.000	12	5	1	6	0
26	(1)	Rietveld	111.000	18	7	1	10	0
27	(1)	Vos	109.000	13	5	2	6	0
28	(1)	Wessels	109.000	3	0	2	1	0
29	(1)	Hooijveld	109.000	5	2	1	2	0
30	(1)	Serier	106.000	1	1	0	0	0
31	(1)	Davids	105.000	12	3	3	6	0
32	(1)	Aerts	105.000	1	1	0	0	0
33	(1)	Wiggerman	105.000	0	0	0	0	0
34	(1)	Kruize	104.000	8	3	1	4	0
35	(1)	Meijer	104.000	2	1	0	1	0
36	(1)	Offers	103.000	14	4	2	8	0
37	(1)	Vogelsang	102.000	6	2	1	3	0
38	(1)	Timmer	97.000	1	0	0	1	0
39	(1)	van Veen	97.000	1	0	0	1	0
40	(1)	Schlunke	96.000	9	2	0	7	0
41	(1)	Khomskii	96.000	8	2	1	5	0
42	(1)	Pastor	94.000	2	0	0	2	0
43	(1)	Noordveld	90.000	6	1	0	5	0
44	(1)	van Heuvelen	73.000	20	4	0	16	0
45	(1)	Simmers	67.000	14	1	0	13	0

Afgebroken partijen (partijen boven de streep dienen zo snel mogelijk uitgespeeld te worden!)

Rnd	Wit	Zwart	Uitslag
16	D.Hummel	- Bloem	: Afgebr.
20	Dijkstra	- D.Hummel	: Afgebr.

Wonen is rechts

Jan Hein Donner

KNSB competitie.Stand na 6 van de 9 ronden.

m.p. b.p. rating				m.p. b.p. rating				
1. Max Euwe	10	34	2015	6. Groningen	4	7	24	1881
2. Philidor 2	9	29½	1958	7. Unitas 3	5	24	1897	
3. Amersfoort	8	27	2019	8. Staunton	3	21½	1865	
4. Lasker	8	24½	1930	9. Schaakwoude	3	16	1759	
5. Haren	7	26	2011	10. Sneek	0	13½	1878	

Max Euwe- Staunton 4-4.

Zoals wel vaker leverden we tegen een op papier veel sterkere tegenstander een uitstekende prestatie. Met een gelijk spel kwamen onze gastheren goed weg. Alleen op het laatst spande het nog even maar Warner Pel hield een lopereindspel bekwaam remise. Een kort overzicht. Van Steenis kwam met de witte stukken slecht uit een Spaanse opening met 3..f5. Hij raakte zelfs een kwaliteit kwijt maar kreeg daarvoor wel een gevaarlijk initiatief en toen zijn tegenstander op een kritiek moment de juiste voortzetting miste was het opeens uit. Enno Scheffer stond de hele partij iets minder maar na de eerste tijdcontrole was er alle hoop op een half punt. Juist toen tastte hij wee keer even mis en zo ging er toch nog een half punt verloren. Joop Hummel zijn tegenstander sloeg met zijn dame een pion op b2 en had de gevolgen daarvan beter getaxeerd dan Joop. Theo Ebels nam in het Frans het Chatard-Aljechin gambiet aan. Dat schijnt tegenwoordig te kunnen en inderdaad had hij in het middenspel niet te klagen maar in de laatste fase, waarin hij overigens meer tijd had dan zijn tegenstander ging er één en ander mis. Piet speelde in de afruilvariant van het Spaans 8. h3 i.p.v. het concept van Fischer te volgen. 1.e4,e5; 2. Pf3,Pc6; 3. Lb5,a6; 4.Lxc6,dxc6; 5.0-0 f6; 6.d4 Lg4; 7.dxe5 Dxd1; 8.Txd1 fxe5; en nu h3?! i.p.v van 8. Td3 wat Fischer in 1972 speelde tegen Spaski en waarin hij overigens geen voordeel kreeg. Hier was het gelukkig eind goed al goed. Op Piet zijn redenering dat zwart het loperpaar weggeeft en dat beide partijen een zwakte hebben in hun pionnenstructuur valt overigens weinig af te dingen maar de meeste zwartspelers zouden toch tevreden zijn met de stelling. Erwin van Pelt was het eerste klaar. Hij won in de opening een stuk, speelde niet erg nauwkeurig verder maar het voordeel bleek genoeg. Invaller Poppe Dijkhuis kwam met groot voordeel uit de opening, offerde een stuk dat zwart niet mocht aannemen, won daarmee de kwaliteit maar zette niet door en liet de stelling dichtslibben en toen bleek de toren niet meer waard dan de loper. Warner Pel speelde een gesloten siciliaan tegen zoals dat behoort, liet ons wel even in spanning zitten door de optimistische manier waarop hij een lopereindspel behandelde maar stelde bij een 3½-3½ stand op gedegen wijze het matchpunt veilig. De individuele uitslagen, ditmaal vergezeld van de ratings om het succes nog eens te onderstrepen.

Max Euwe	(2023)	Staunton	(1866)	4-4
J.Snuverink	(2112)	- M.van Steenis (wit)	(1920)	0-1
T.Lammers	(2183)	- E.F.Scheffer	(1973)	1-0
E.Mulic	(2008)	- J.Hummel	(1907)	1-0
M,Monsma	(2056)	- T.F.Ebels	(1956)	1-0
D.Postma	(2067)	- P.W.Mulder	(1766)	0-1
O.Igneera	(1945)	- E. van Pelt	(1730)	0-1
S.Strotkotke	(2087)	- P.R.Dijkhuis	(1844)	½-½
M.Snuverink	(1729)	- W.Pel	(1829)	½-½

Staunton verliest nipt in St. Annaparochie

Het was, in bijna traditionele Staunton stijl, weer een zenuwslopend slot van de wedstrijd tussen Emanuel Lasker en Staunton. Weer was de stand 4-3 voor de tegenstander met een voor Staunton beter staand eindspel, maar helaas wist Joop niet te winnen. De experts zijn het nog niet eens of het überhaupt gewonnen was en dat zal nog wel een tijdje het onderwerp van analyse blijven.

Na het gelijke spel tegen Max Euwe waren de verwachtingen toch wel enigszins hoog gespannen. Emanuel Lasker is aan de eerste vier borden sterk (gemiddelde rating ruim boven de 2000), maar aan de laatste vier borden beduidend minder en dus zagen we zeker kansen op een goed resultaat. Een eerste rondje langs de borden leek daar ook wel reden toe te geven: op alle borden minstens remise, en misschien wel meer.

Toen ik een uurtje later weer rondliep stonden we plotseling met 3-0 achter: nederlagen van Enno, Theo en Henk. Op dat moment gecompenseerd door prachtige stellingen van Erwin en Menno dus nog niet hopeloos. Van 3-0 werd het dan ook 3-2 (winst Menno en Erwin), 4-2 (verlies Piet), 4-3 (winst Warner) en toen bleef het eindspel van Joop over: een paardeindspel met een pion meer. Joop overzag een truc (paardoffer) van zijn tegenstander waardoor het plotseling een eindspel werd waarin Joop zowel moest zorgen dat de witte h-pion niet promoveerde als moest voorkomen dat zijn laatste pion werd afgeruild met onmiddellijke remise. Helaas lukte dat laatste niet en werd de eindstand 4½ - 3½ voor Emanuel Lasker.

Een rondje langs de borden:

1. Menno's tegenstander speelde Frans en ging in de "Van Steenis-variant" dezelfde weg als vele voorgangers. Deze keer geen koningsaanval of tactische chaos maar een regelmatige overwinning op twee vleugels voor Menno. (1-0)
2. Enno speelde zijn vertrouwde 1. d4, Pc6. Na een zet of 15 vertoonde de stelling verdacht veel gelijkenis met een Siciliaanse Draak. Na nog een zet of tien was zowel van de witte als van de zwarte koningsstelling niet zoveel meer over maar helaas bleek de witte aanval sterker dan de zwarte. (0-1)
3. Theo kreeg Hollands voorgeschoteld, offerde een loper maar kreeg niet zoveel compensatie als gedacht en werd van het bord gezet. (0-1)
4. Het spektakelstuk: Erwin, onze man in vorm, speelde koningsindisch en kreeg een agressieve vierpionnen variant tegen zich. Erwin offerde een kwaliteit voor de witte centrumpionnen en walste met c-, d-, en e-pion over wit heen. Zijn tegenstander speelde langer door dan strikt noodzakelijk, maar zonder resultaat (1-0)
5. Een Spaanse ruilvariant voor (en door) Piet. Zwart speelde ook hier agressief met 6. ...Lg4 7. h3, h5. Toen zwart niet de theoretische hoofdvariant koos ontstond een stelling die na afloop bij de Chinees veel aandacht kreeg. Piet kwam terecht in een toreneindspel met een pion minder dat hij kansloos verloor. (0-1)
6. Joop's tegenstander koos een slaapverwekkende variant van het Engels en Joop had voortdurend een licht overwicht, wat uitmondde in het hierboven beschreven eindspel (½ - ½)
7. Henk verloor na een Scandinavische opening z'n geïsoleerde d pion en later nog een kwaliteit. Dit bleek teveel dus 0-1.
8. Warner bereikte na niet zo'n spannende partij een toreneindspel met een pion meer dat gemakkelijk gewonnen bleek te zijn (1-0)

Na afloop terug naar de Chinees in Groningen waar vooral de partij van Piet en het eindspel van Joop het onderwerp van gesprek waren.

Omdat de overige uitslagen voor ons niet ongunstig waren is er nog steeds een redelijke kans om in de KNSB te blijven. Volgende wedstrijd is op 6 maart thuis tegen Amersfoort.

Persoonlijke uitslagen:

Emanuel Lasker - 1952		-	Staunton - 1864		4½ - 3½
Tj. Wiersma	2168	-	M. van Steenis	1920	0 - 1
R. Sijbesma	2073	-	E. F. Scheffer	1973	1 - 0
D. Wissmann	2065	-	T. F. Ebels	1956	1 - 0
J. Hibma	2054	-	E. van Pelt	1730	0 - 1
A. D. I. Willemsma	1870	-	P. W. Mulder	1766	1 - 0
G. Zagema	1884	-	J. Hummel	1907	½ - ½
J. W. Diekstra	1849	-	H. G. Seyen	1834	1 - 0
Th. Tuinstra	1654	-	W. Pel	1829	0 - 1

NOSBO competitie.

Spasski's- Staunton 2 4-4.

Met deze keer het fortuin aan onze zijde werd nog een matchpunt meegenomen. Op onze uitwedstrijden rust geen zegen. Zonder al te veel problemen zaten we deze keer in ieder geval redelijk op tijd met zijn achten aan het bord in een grote ruimte met matig licht, het toppunt van ongezelligheid en sfeerloosheid. Het doet je bijna verlangen naar het andere uiterste, de Walrus. Onze tegenstanders hadden vrij snel $3\frac{1}{2}$ punten te pakken en een half uur voor de tijdcontrole zag het er naar uit dat daar nog wel $1\frac{1}{2}$ bij zouden komen. Michiel Zeevaarder stond echter beter dan op het eerste gezicht leek en won vrij eenvoudig een stuk en kon het toen à tempo uitmaken. Dat was echter niet genoeg omdat de partij van invaller Hans Mooij rijp was om op te geven met slechts één pion voor een paard. Uiteraard speelde hij door tot de tijdcontrole en toen had hij inmiddels twee pionnen voor zijn paard en bovendien was het aantal pionnen zodanig gereduceerd dat Koos Stolk er nog slechts één over hield en zijn koning kon deze laatste niet te hulp komen omdat hij promotie van twee verbonden pionnen moest tegenhouden; een paard is geen goede verdediger van een pion en zo kwamen we toch nog aan een matchpunt zodat we op 50% in match- en bordpunten bleven staan maar wel met het gevoel dat we best koploper hadden kunnen zijn. De individuele uitslagen:

D.Koster (zw)-	P.R.Dijkhuis	1-0	R.Yska	-	M.R.Zeevaarder	0-1	
G.v.d.Berg	-	A.F.Henries	$\frac{1}{2}-\frac{1}{2}$	T.Hadderingh	-	J.Hovius	1-0
H.v.d.Laan	-	H.Davids	1-0	R.Witsenburg	-	B.Kruisinga	0-1
H.Jansen	-	D.Hummel	0-1	K.Stolk	-	H.Mooij	$\frac{1}{2}-\frac{1}{2}$

Staunton 2 - Lewenborg 2 3-5.

De eerste thuisnederlaag, een wedstrijd met veel ups en downs maar uiteindelijk was de nederlaag wel verdiend zoals dat ook een jaar geleden het geval was toen we met het eerste team nog steviger werden afgedroogd. De enige goede overwinning kwam deze keer van het eerste bord. Poppe Dijkhuis kwam met een klein voordeel uit de opening, hield dat gewoon vast en kon nog voor de tijdcontrole het volle punt noteren. Daartegenover stonden twee kansloze nederlagen van Bauke Koole en Henk Davids. Bram Kruisinga en Dick Hummel gingen in gewonnen stellingen aan het knoeien, Michiel Zeevaarder won in verloren stelling door tijdsoverschrijding van zijn tegenstander. Verder vielen nog twee halfjes te noteren. Inmiddels staan we op minder dan 50% en het degradatiegevaar is nog niet geweken. De individuele uitslagen.

P.R.Dijkhuis	-	H.Eising (w)	1-0	H.Davids	-	R.Rubingh	0-1
B.Koole	-	A.Blokzijl	0-1	B.Kruisinga	-	J.W.v.d.Veen	0-1
A.F.Henries	-	R.Middeljans	$\frac{1}{2}-\frac{1}{2}$	M.R.Zeevaarder	-	T.Visser	1-0
D.Hummel	-	R.Bons	0-1	H.Bloem	-	J.Schut	$\frac{1}{2}-\frac{1}{2}$

Stand na 6 van de 9 ronden

	m.p.	b.p.		m.p.	b.p.
1. Groningen 5	10	30	6. SISSA 2	5	27½
2. Assen	9	26	7. Staunton 2	5	23
3. Roden	8	28	8. Spasski's	4	22½
4. v.d.Linde	8	24½	9. Unitas 4	3	19½
5. Lewenborg 2	6	23½	10.Springend Paard	2	15½

Staunton 3 - Haren 4 $5\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$. We hebben alles weer in eigen hand!

Door de nederlaag in de eerste ronde tegen Grijpskerk kregen onze kampioenschapsaspiraties meteen al een geduchte knak. Alhoewel er forse overwinningen volgden op op Leek 2 en Ypey Expert 2 bleef het toch een gegeven dat Grijpskerk punten zou moeten laten liggen om ons weer een reëel uitzicht op het kampioenschap te geven. Verder puntenverlies moest daarbij worden voorkomen en daarom werd de wedstrijd tegen Haren 4 met gemengde gevoelens tegemoet gezien.

Het werd een $5\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$ overwinning die echter wel wat geflatteerd was. Daarvoor was het eerste bord reeds illustratief. Hoewel hij volgens schrijver dezes beter stond op grond van het loperpaar meldde Leo Damen na afloop dat wit bij het juiste tegenspel remise had kunnen houden. De zwarte stelling van Jan Wiggerman was al na een zet of 10 niet al te best meer. Hij had volgens eigen zeggen geopend met de knoeivariant van het Wiggerriaans. Al voor half elf gingen de stukken inclusief de "0" de doos in. Jelmer Dijkstra raakte met wit in een Italiaan twee pionnen kwijt, rekte de partij nog een hele tijd, zich daarbij aan alle strohalmen vasthoudend, maar moest uiteindelijk in de nederlaag berusten. Herman Bloem kreeg op bord 4 zijn geliefde Ponziani-opening op het bord, kreeg weliswaar de betere stelling maar zonder dat de remisemarge werd overschreden. In tijdnood won hij toch nog. Hoe, treft U elders in dit nummer aan. Opnieuw een meevaller. Roel Lode zag zijn voordeel in een Konings-Indiër als sneeuw voor de zon wegsmelten en besloot na overleg met zijn teamleider bij de stand 3-1 in ons voordeel remise aan te bieden hetgeen werd geaccepteerd. Bart Donders moest het opnemen tegen Giesensteijn, die in een ssort privé variant die ook captain Bob Romijn niet kon benoemen, twee pionnen offerde of kwijtraakte een stelling die er dreigend uitzag. Bart liet zich echter niet verontrusten en de tegenstander deed de rest. Lührman was in een Franse partij vanaf het begin in het voordeel, hoewel dat niet door schrijver dezes werd onderkend. Hier was dan ook sprake van een verdiend punt. Aan het laatste bord speelde Jan Hovius een Spaanse partij zoals dat behoort en dat kon niet van zijn tegenstander worden gezegd de dan ook vrij snel twee pionnen kwijtraakte. Toen er nog een derde bij kwam gaf hij op. Na afloop werd de stemming er nog beter op toen bekend werd dat Grijpskerk tegen Leek 1 had verloren.

Roel Lode.

Individuele resultaten:

Damen	1	Lode	$\frac{1}{2}$
Wiggerman	0	Donders	1
Dijkstra	0	Lührman	1
Bloem	1	Hovius	1

Stand na 5 ronden.

	m.p.	b.p.			
Staunton 3	8	$29\frac{1}{2}$	Haren 4	5	21
Leek	8	$24\frac{1}{2}$	Ypey Expert 2	4	$18\frac{1}{2}$
Grijpskerk	8	23	Roden 3	0	11
Groningen 7	7	26	Leek 2	0	$6\frac{1}{2}$

Staunton 4: Geen berichten ontvangen. Hieronder de stand.

Groningen 8	10	$19\frac{1}{2}$	Springend Paard 2	5	16
Lewenborg 3	8	$18\frac{1}{2}$	Bedum 3	4	15
Staunton 4	6	16	Wapen v.Brussel	4	14
Assen 4	6	$13\frac{1}{2}$	Groningen 9	3	$10\frac{1}{2}$
Eelde/Patersw.	5	17	Oostermoer 2	2	$9\frac{1}{2}$

Uit de schaakhistorie. Euwe had geen leeftijdgenoten.

In 1927, aan de vooravond van het toernooi van New York stelde de toenmalige wereldkampioen Capablanca dat er 12 echte grootmeesters waren. Zijn lijstje omvatte naar anciëniteit de volgende personen. Lasker (59), Maróczy (57), Marshall (50), Rubinstein (45), Spielmann (42), Vidmar (41), Nimzowitsch (40), Tartakower (40), Bogoljubow (38), Capablanca (38), Reti (38) en Aljechin (34). Een merkwaardig lijstje want niet alleen is de gemiddelde leeftijd ruim 43 jaar, de jongste, die Capablanca in datzelfde jaar zou opvolgen, was reeds 34 (Aljechin).

Euwe, die in de jaren '20 wel aan enkele internationale toernooien had deelgenomen was op dat moment 26 en had inderdaad tot die tijd nog niet veel laten zien, al had hij wel in die opsomming kunnen worden opgenomen in plaats van b.v. Maróczy, want in 1926 had hij een match gespeeld tegen Aljechin en slechts met 5½-4½ verloren. Euwe was dus 8 jaar en meer verwijderd van zijn voorgangers en hij was dat merkwaardig genoeg ook van zijn achtervolgers, zoals duidelijk wordt uit de situatie ruim 10 jaar later. In 1938 werd het AVRO-toernooi gehouden waarvoor de 8 sterkste spelers werden uitgenodigd. De situatie ziet er dan totaal anders uit. De deelnemers waren Capablanca, (49), Aljechin (45), Euwe (37), Flohr (30), Botwinnik (27), Reshevsky (27), Fine (24) en Keres (22). De gemiddelde leeftijd was gedaald tot 33 en de twee jongste deelnemers, Fine en Keres wonnen het toernooi. Maar ook hier ziet men dat de deelnemers die jonger waren dan Euwe, ook veel jonger waren dan hij.

In de top van de schaakwereld is Euwe dus altijd een eenzame generatie geweest. Tijdens zijn laatste grote toernooi, het kandidaten toernooi in Zürich 1953 was hij de oudste deelnemer, gevolgd door Stahlberg, die 7 jaar jonger was. Daarop volgde Najdorf die 9 jaar jonger was en met Geller gedeeld 6/7 eindigde met 14½ punten. Euwe eindigde als voorlaatste met 11 punten, Stahlberg als laatste met 3½ punten. Het betrof echter wel een toernooi van 28 partijen, (15 deelnemers) waarbij Euwe na de eerste turnus nog op 50% stond en zijn winstpartijen met wit tegen Najdorf en met zwart tegen Geller gingen de wereld rond. Twee jaar later kromde hij nog één keer de rug en won overtuigend een match van Donner die het toernooi om het kampioenschap van Nederland had gewonnen. Daarmee zorgde hij er voor dat Donner later kon zeggen dat zijn totaalscore tegen Euwe 5-5 was; 5x remise en 5x verloren.

Gevolgen van "voorzeggen" in de KNSB competitie.

In de wedstrijd tussen ASG (Apeldoorn) en "Het Witte Paard" uit Zaandam deed zich het volgende voor. In de tijdnoodfase raakte een speler een dame voor maar tot ontzetting van zijn medespelers ging hij rustig nadenken terwijl zijn vlag op vallen stond. Eén van zijn teamgenoten kon dat niet langer aanzien en maakte een opmerking om hem tot spoed aan te zetten. Dat mag natuurlijk niet maar begrijpelijk is het wel. De wedstrijdleider gaf zijn tegenstander 2 minuten extra en zal de teamgenoot wel een reprimande hebben gegeven. Die extra tijd was uiteraard niet belangrijk. De speler met de dame voor deed zijn 40-ste zet binnen de tijd en won. Na een protest besliste de competitieleider van de KNSB in eerste instantie de partij verloren voor de speler die een dame voorstond. Dat was wel erg zwaar gestraft en dat vond de commissie van beroep ook en zij oordeelde conform de beslissing van de wedstrijdleider.

De moraal van dit verhaal! Ga in zo'n geval naast onze speler zitten en geef hem een aanwijzing middels een schop tegen zijn schenen of eventueel een ander non-verbaal signaal.

NOG EEN JAAR TE GAAN?

Piet Mulder

Rating 2000

Wel, ook ik had me een en ander iets anders voorgesteld toen ik in 1995 begon met de rubriek RATING 2000. Ook ik had niet het voornemen het bij 1 aflevering te houden. Maar ja, het Jubileumtoernooi 1996 kwam er tussendoor, er kwamen kinderen, het werk vroeg de nodige aandacht en hup, zo leven we eind 1998. Maar de rubriek bleef in mijn hoofd spoken, en toen ik in september de voorzittershamer aan Richard overdroeg wist ik al: aflevering nummer 2 komt eraan!

Nee, ik staakte de rubriek niet omdat mijn toenmalige rating van 1912 in plaats van richting 2000 richting 1700 ging. Ook insinuaties als zou ik 'mid-dertiger trekjes' vertonen, alleen omdat ik eens voor de klok van tien het punt deelde met collega Pel werp ik verre van mij. Goed, ik mis eens een maandag, de verjaardag van mijn schoonmoeder valt dit jaar toevallig op de clubavond, maar let op: 1999 wordt een goed jaar!

Om te beginnen kan ik melden dat de voorbereiding van het belangrijke 'Mini voor Kerst-toernooi 1998' goed is verlopen. Daartoe heb ik steun gezocht bij niemand minder dan Kotov. Ik heb namelijk 'Think like a grandmaster' van mijn broer geleend.

Daarover misschien in het algemeen een andere keer meer, maar ik wil jullie even meenemen naar pagina 57 van dit fraaie boek.

Kotov bespreekt daar zijn partij tegen Smyslov in het Kandidatentoernooi van 1950.

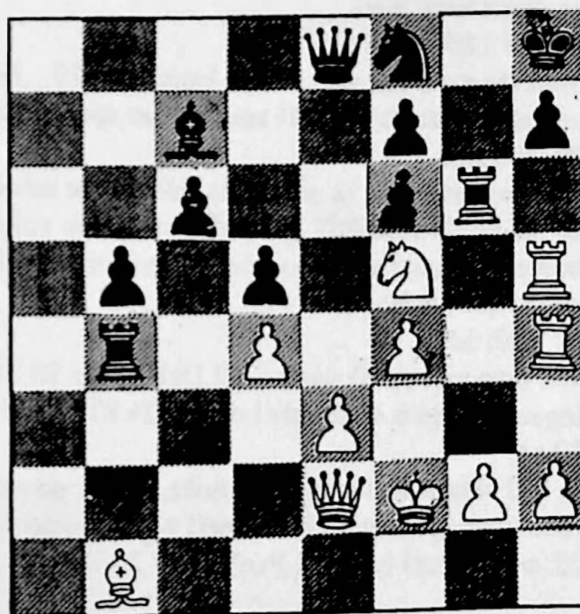
Diagram 1 toont de stelling na de 39^e zet van wit (Kotov). Wit staat gewonnen.

Het partijfragment viel me vooral op omdat Najdorf een rol in het commentaar speelt, die Stauntonleden die het Jubileumtoernooi 1996 hebben meegemaakt, zeer bekend zal voorkomen.

Najdorf vroeg Kotov: "Why are you moving so aimlessly?". Deze antwoordde dat hij het afbreken wilde halen, waarna Smyslov ongetwijfeld zou opgeven. Plotseling zag Kotov een mooie combinatie en dacht lang na. Na flink wat rekenwerk was zijn conclusie: "Everything fits!"

Hij voerde de combinatie uit met het gezicht van de winnaar; Smyslov zat zodanig in tijdnood dat hij niets anders kon doen dan antwoorden: 39. T_xh7+? P_xh7 40. D_h5 D_g8 41. P_e7 T_xg2+ 42. K_f3.

Zo. Tijdcontrole gehaald, Smyslov even naar het toilet, en Kotov stond niet zonder trots op om even door de zaal te wandelen.

“Marvellous!” fluisterde een verrukte Najdorf in het oor van Kotov, en sloeg daarbij een arm om diens schouder. Plotseling verstijfden ze tegelijk. Beiden werden getroffen op een onverwachte zet, een ‘nasty check’ dat de hele combinatie onderuithaalde...

Kotov rende terug en zag dat 42... Tf2+!! inderdaad direct uit was. Smyslov kwam terug, ging zitten, dacht enkele minuten na, keek vervolgens Kotov aan, die daarop wist dat het over was.

Nog treffender overigens is de beschrijving van de partij Najdorf – Ree en alles daaromheen, die te vinden is in het prachtige boek over het Hoogovenstoernooi. Dat boek moet ik nog aanschaffen, daarom nu niet het partij-fragment, maar het is de partij waarin Ree bij de zet c2-c1D geen dame kon vinden, en na vergeefs zoeken de zet uitvoerde en de pion op c1 liet staan. Najdorf kwam bij het bord en ontplofte bijkans: “What ’s that?! A horse? A bishop?!”

Afijn, het werd een heel verhaal met scheidsrechters en Najdorf dreigde uiteindelijk zijn koffers te pakken, maar de toernooi-organisator kwam op het idee twee fraaie dames naar Najdorf te sturen die hem de hemel in zouden prijzen. Wel, net als in 1996 bleek dit een gouden zet. Don Miguel sloot tenslotte zelfs Ree weer in zijn armen.

Nu naar de actualiteit van het Minitoernooi van Groningen Open. Zoals gezegd, ik had me voorbereid en daarom keerde ik weer eens terug naar de Grunfeld:

L.van der Vegt (SC Utrecht, 2012) – P.W. Mulder (Staunton, 1766)

1.d4 Pf6 2. c4 g6 3. Pc3 d5 4.cxd5 Pxd5 5.e4 Pxc3 6.bxc3 Lg7 7.Lc4 c5 8.Pe2 Pc6 9.Le3 0-0 10.0-0 Lg4 11.f3 Pa5 12.Lxf7+

De variant van de WK-match 1987. Wit wint een pion, zwart heeft spel.

12... Txf7 13.fxg4 Txf1+ 14.Kxf1 Dd7 15.h3 De6 16.e5 Pc4

Deze stelling kon ik achteraf zelfs nog vinden; oordeel als na 12^e zet. Nu wordt 17.Dd3 aangegeven. In deze partij vervolgde wit met:

17.Lf2 Tf8 18.Kg1 Df7

Na 18..Lh6 19.Db3 is het kwaliteitsoffer 19..Txf2 onvoldoende: 20.Kxf2 Le3+ 21.Kg3! en zwart heeft niets.

19.Lg3 Lh6

Mijn tegenstander was vooral bang voor 19...Pe3 20.Dd3 Lh6 maar ik vond het vervelend dat wit 20.Pf4! zou kunnen spelen met onduidelijk spel.

20.Db3 Dd5

Als alternatief zag ik een afwikkeling naar een op het oog goed eindspel voor zwart:

20..Le3+ 21.Kh2 Pd2 22.Dxf7 Txf7 en nu volgt Pfl+. Toch is het lastig taxeren, bovendien heeft wit misschien andere mogelijkheden, bijv. 22.Dxb7. Ik besloot de dames op het bord te houden.

21.Kh2! b5

Wit mag niet op b5 nemen: 22.Dxb5? Pe3 23.Tg1 Pfl+! (23...Tf1 biedt wit kansen op tegenspel tegen de zwarte koning) 24.Kh1 Le3! -+

22.a4!

Ik had al veel bedenktijd gebruikt, en het vervolg op deze zet kostte me nog meer. De reflexmatige reactie 22..a6 geeft wit de a-lijn. Ik besloot na lang nadenken tot

22..b4 23.dxc5 bxc3 24.Pxc3 Dxc5 25.Td1

Ik had hier voor de resterende 15 zetten nog 4 minuten en ik had voor het eerst het idee dat de partij me uit de vingers begon te glippen. Toch staat zwart zeker niet slechter, en ik kon dat bewijzen met de zet:

25...Lf4! 26.Pe4 Lxg3+ 27.Pxg3 Kg7 Eindelijk van de diagonaal af.

28.Tc1 Tc8 29.e6 Nu begon de tijd echt te dringen.

29...Dd5 30.Te1 Dd2 31.Te2 Dd5 32.Db4 Dd6 33.Dc3+ Kg8 34.Te4 Pb6 35.Da5?!

Gaat voor de pionwinst, maar geeft het zwarte paard de kans tot een schitterende oversteek!

35...Pc4 36.Dxa7? Pd2

Zie diagram.

37.Td4

Wit dacht een stuk te winnen, maar...

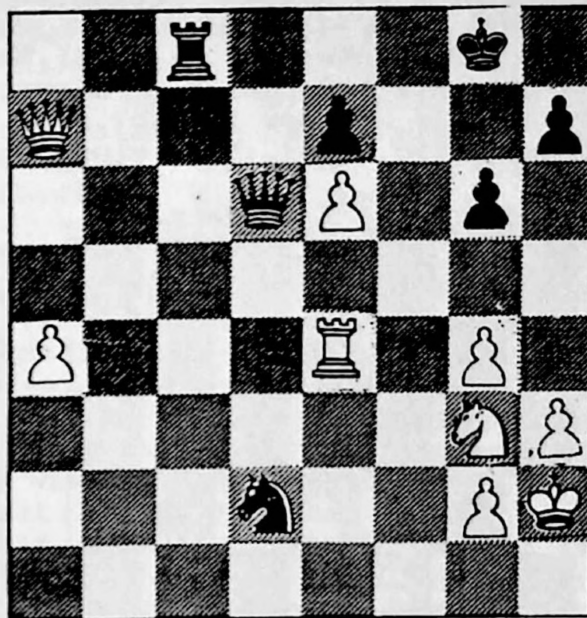
37...Pfl+ 38.Kg1 Dxc3 39.Kxf1 Tc1+

40.Ke2 De1+ 41.Kf3 Tc3+ 42.Kf4 De3 mat.

Nog even terug naar de diagramstelling.

Ook 37.Te1 helpt niet meer:

37..Pf3!! 38.gxf3 Tc2 en spoedig 0-1.

Resultaten Stauntonleden in Groningen Open december 1998

Open A-groep (9 ronden):

Enno Scheffer 4,5

Joop Hummel 4,5

Bart Romijn 4

Open B-groep (9 ronden)

Roel Lode 3,5

Henk van Heuvelen 3

MINI-groepen (5 ronden):

Voor Kerst A: Piet Mulder 2,5 **TPR 1865**

B: Hans Mooij 2,5 **TPR 1517**

Na Kerst B: Erwin van Pelt 3,5 TPR 1929

Henk Seijen 3 TPR 1820

C: Herman Bloem 3,5 TPR 1717

Bart Donders 1 TPR 1303

D: Jorg Schlunke 3,5 TPR 1507

Richard Jacobs 2,5 TPR 1371

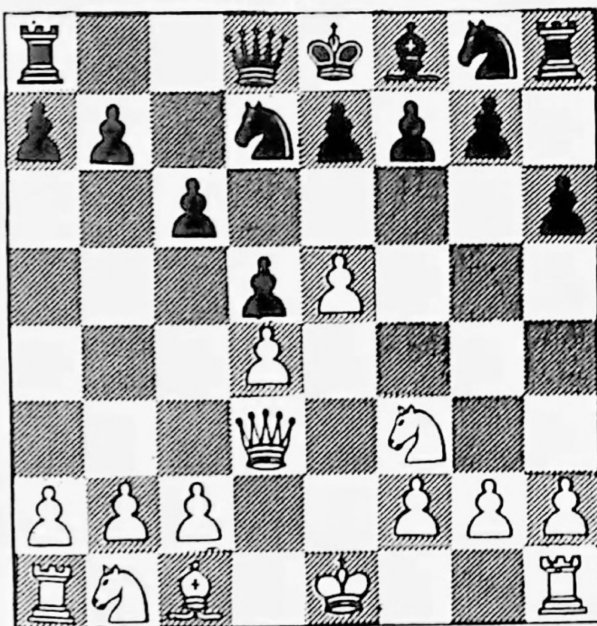
...en hier zagen we ook Harjan Prins 2 TPR 1306

Uit Groningen - Open.

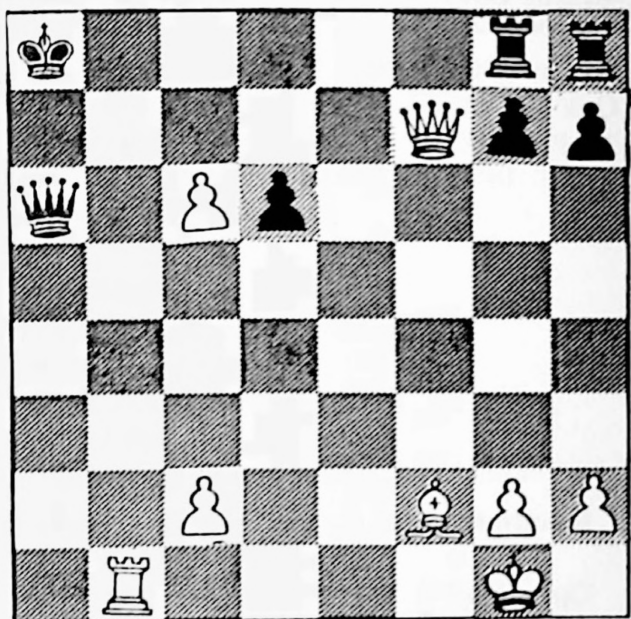
Enige dagen voor de Kerst leende Bart Donders voor de zekerheid nog even het "DDR" openingsboek over de Caro-Kann. Nu leveren dit soort acties op de valreep als regel niet veel op en dat lot trof ook onze ijverige schaakstudent. Met de zwarte stukken "verrijkte" hij de Caro-Kann met de volgende variant. 1. e4,c6; 2. d4,d5; 3. e5,Lf5; 4. Pf3, Pd7; 5. Ld3,Lxd3; 6. Dxd3 h6?? Zie het diagram 1. 7. e6! en zwart kon opgeven na 7..Pdf6; 8. exf7+,Kxf7; 9. Pe5+, Ke6; 10. Dh3+ met damewinst.

In stelling 2 is Richard Jacobs met wit aan zet. Natuurlijk besefte hij dat deze stelling in een paar zetten te winnen moest zijn. Hij begon uitstekend met 1. Dd5!, Tb8. 2. c7+, Tb7. Helaas miste hij in de beperkte bedenktijd de directe winst die zowel met 3. Dxb7+, Dxb7; 4. Tal+ als met 1. Txb7,Dxb7 (Dal+,Tb1 mat) 2. Da5+ voor het opscheppen lag. Na 3. h3?? eindigde de partij in remise.

1. Zwart: Bart Donders.

2. Wit: Richard Jacobs.

Uit de schaakpers.

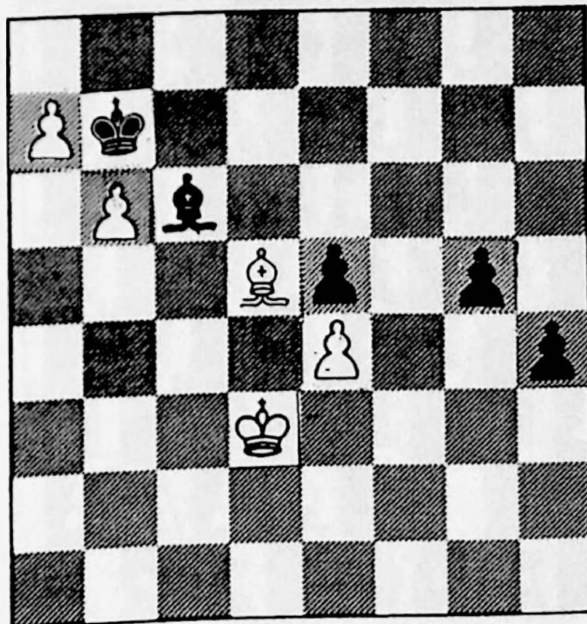
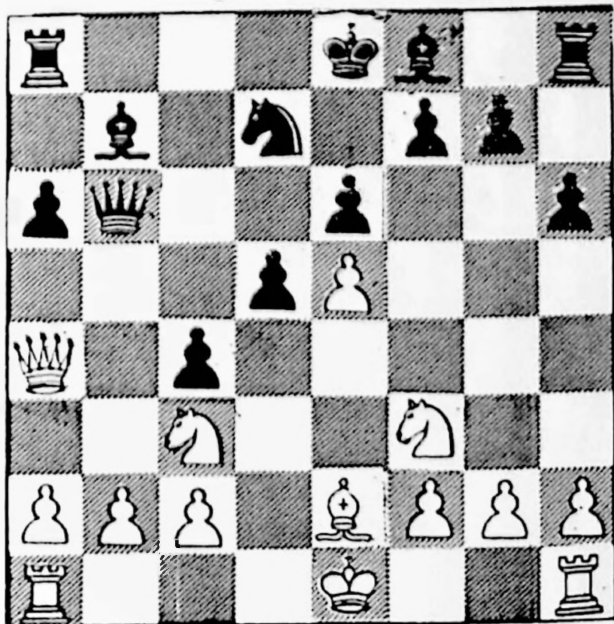
Uit het weinige dat we tegenkwamen is slechts één feit de moeite van het vermelden waard. In 0-0-0 treft men de top-tien SISSANEN aan van deze eeuw. Uiteraard lijkt dat iets meer dan het is, want meer dan een derde valt af omdat SISSA pas in 1936 werd opgericht. Aanvoerder is de oprichter, Ynte Visser staat tweede en de man die SISSA heeft losgeweekt van VERA derde. Men beschouwt dat kennelijk als een hoogtepunt en in overeenstemming daarmee ontbreken mensen als Wout Knol, Rein Wessels en andere coriféeën uit de jaren '50. Maar ja, Groen Links en de S.P. maken daar nu de dienst uit en de tijd voor 1970 is voor deze progressieve lui een duistere periode waarin de verderfelijke invloeden van kapitalisme en christendom de blik van studenten vertroebelden.

De in het vorige nummer besproken enquête bevatte nog twee opmerkelijke feiten, die ons in eerste instantie zijn ontgaan. Er was één lid dat op de VVD stemde en er was ook één lid dat naar Staunton zou overgaan als SISSA zou ontploffen. We zullen ons best doen om uit te vinden om welke persoon het in het laatste geval gaat. Het zou ons niet verbazen indien het hier P. Lode betreft. De manier waarop hij tijdens de partij achteloos een pilsje gaat halen en vervolgens in een val tuimelt is iets dat wel bij de cultuur van Staunton past.

1. d4,Pf6; 2. Lg5. De Trompovsky aanval. Vroeger de huisvariant van de familie Piket, later het wapen van verschillende Engelsen zoals Adams en Hodgson. Tegenwoordig is de Trompovsky een volwaardige opening, die op het hoogste niveau wordt gespeeld, o.a. een partij Anand-Karpov, Lausanne, W.K. 1998. 2..e6. Een solide voortzetting, ook door Karpov gespeeld. Scherper zijn 2..c5 en 2..Pe4. 3. e4,h6; 4. Lxf6,Dxf6; 5. Pf3. Beter is 5. Pc3, om f4 in de stelling te houden. 5..d6. Flexibel, 5..d5 leidt na 6. e5 tot een lelijk soort Frans dat alleen door Piet Mulder en andere types kan worden gespeeld die van hard en veel slaag op het schaakbord houden. (?! De bedoeling is wel duidelijk - redactie). 6. Pc3,Pd7; 7. Dd2,b6?! Misschien iets te flexibel. Mijn theorieboek geeft 7..a6. Wit probeert de zwarte opzet onmiddellijk te weerleggen. 8. Pb5? Acheraf is deze zet gemakkelijk te veroordelen maar toch schrok ik hier even. Beter misschien 8. Lb5,Lb7; 9. Lxd7,Kxd7; 10. e5 hoewel het niet duidelijk is of wit kan profiteren van de positie van de zwarte koning in het centrum. 8..Dd8; 9. Dc3. Consequent, anders wordt het paard teruggeschopt met a6. 9..c5; 10. e5,d5. De zet Pd6+ is geen dreiging want na Lxd6 is de pion op d6 zwak en zal worden geconsumeerd. 11. bxc5,bxc5; 12. Le2,a6; 13. Da3? De beslissende fout. 12. Pa3 was absoluut noodzakelijk, hoewel zwart dan erg comfortabel staat. 13..Lb7! Beter dan het door Joop Hummel voorgestelde 13..Pb6. 14. Pc3. Wat anders? 14..c4; 15. Da4,Db6. Zie diagram 1. De dreiging is Lc6. Wit verliest materiaal. 16. Lxc4,dxc4. Wit heeft een stuk moeten geven. Daarna miste ik enkele eenvoudige afwikkelingen en maakte het mezelf een beetje moeilijk. De winst kwam echter niet echt meer in gevaar.

Bij de stand 3½-3½ liet het achtste bord ons nog enige tijd in spanning zitten door de riskante wijze waarop hij een lopereindspel behandelde, maar gelukkig liep het allemaal goed af. In diagram 2 is 1..Lxd5 gedwongen. Er volgde 2. exd5,h3; 3. d6,h2; 4. d7,h1D; 5. a8D!, Kxa8; 6. d8D,Kb7; 7. Dc7†,Ka6; 8. Da7†,Kb5; 9. b7,e4†; 10. Ke2,Df3†; 11. Ke1,Dg3† met remise. (12. Df2,Db8!)

2. Snuverink-Pel.

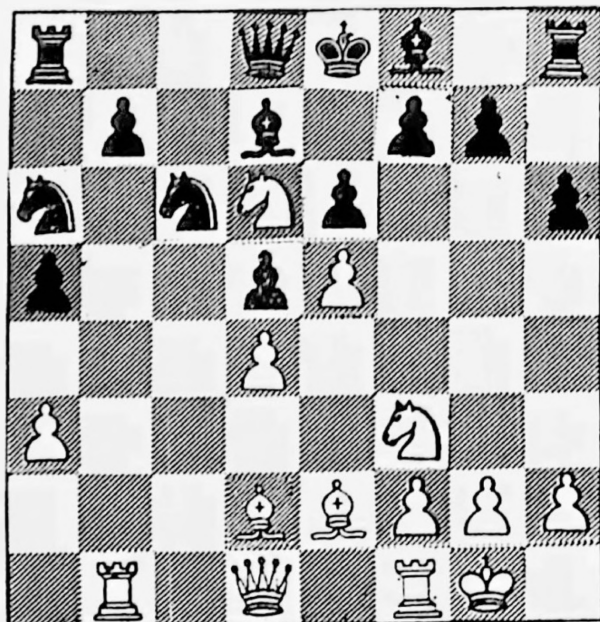

Uit de wedstrijd Lasker - Staunton.

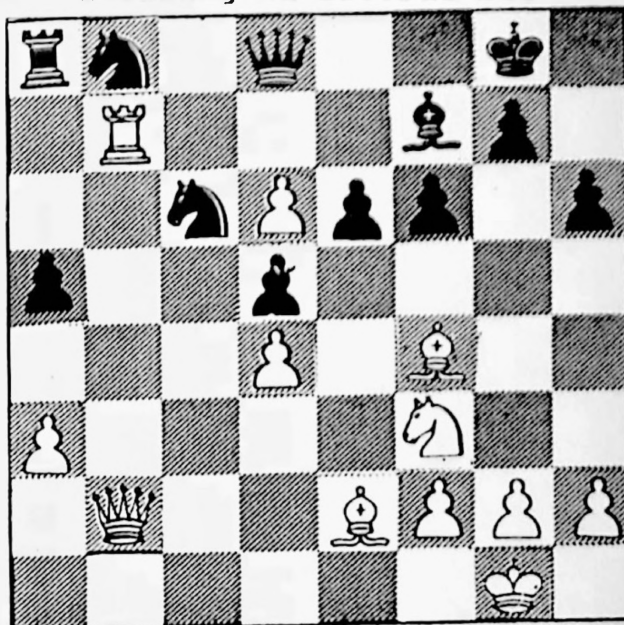
Wit: M.van Steenis. Zwart: Tj.Wiersma Frans, doorschuifvariant.
Aantekeningen van de witspeler.

1. e4,e6; 2. d4,d5; 3. e5,c5; c3,Pc6; 5. Pf3,Db6; 6. b4. (De normale zetten zijn hier 6. Le2, Ld3 en 6. a3 om b4 voor te bereiden. De witspeler heeft echter met zijn voortzetting een behoorlijke reputatie opgebouwd. Redactie) De idee achter deze zet is dat wit's zwarte loper op c1 of d2 hoort om naar beide vleugels te kijken. Op b2 is dat niet het geval. De toren moet ontwikkeld worden via b1. 6..cxb4! 7. Ld3,h6. Dit is minder goed maar het ontnemt wel veld g5 aan het witte paard en de loper. Dezelfde tegenstander had enkele jaren geleden daarmee tegen mij onplezierige ervaringen en dat zal de reden geweest zijn van deze voorzorgsmaatregel. Die partij had het volgende verloop. 1. e4,e5; 2. d4,d5 3. e5,c5; 4. c3,Pc6; 5. Pf3,Db6; 6. Ld3,Ld7; 7. 0-0,cxd4; 8. cxd4,Pxd4; 9. Pg5 en zwart had het moeilijk. Dat is belangrijk, want schaken doe je niet tegen een computer. 8. 0-0,Pge7; 9. cxb4,Ld7. Zwart prefereert om eerst verder te ontwikkelen alvorens de pion op b4 te nemen. Op 9..Pxb4 volgt 10. Le2. 10. Pc3,Pxb4. (Begrijpelijk dat zwart nu maar eens een pion neemt. Nu hij Ld7 heeft gespeeld lijkt mij echter ook Pxd4 in aanmerking te komen. Redactie). 11. Tbl,Da5; 12. Ld2. Niet gezien of in ieder geval onderschat. Op 12..Pxd3 volgt 13. Pe4!. 12..Pec6. 13. Pb5,Dd8; 14. Le2,a5; 15. a3, Pa6; 16. Pd6. Zie diagram 1. Het is nu wel duidelijk dat wit tevreden kan zijn. Het paard moet geslagen worden en de witte pion op d6 is een sterke die het zwarte spel belemmert en ontregelt. Bovendien is de zwarte koningsvleugel verzwakt. 16..Lxd6; 17.exd6; 0-0. 18. Lf4,f6. Dekken van de pion b7 door Ta7 had ook zijn bezwaren. Ook dit stuk komt dan buiten spel te staan. 19. Dd2,Le8; 20. Txb7. Sterk, nu de torens zijn verbonden. 20..Tf7; 21. Tfb1, Txb7; 22. Txb7,Lf7; 23. Db2,Pab8; Tb6 dreigde maar nu krijgt wit twee lichte stukken voor een toren en daarmee is de partij beslist al gaat dat niet vanzelf en opletten is geboden. Zie diagram 2. 24. Txf7!,Kxf7; 25. Db7+,Pd7; 26. Dxc6,g5; 27. Ld2,Tc8; 28. Da6,g4 29. Pel,Ta8; 30. Dd3,f5; 31. Lxg4!,Pf6; 32. Le2,Dxd6. Deze pion heeft wit niet meer nodig. 33. Pf3,Pe4; 34. Pe5+,Kg7; 35. Lf4,Db6; 36. Dh3,Pg5; 37. Dh5,Dxd4; 38. Dg6+,Kf8; 39. Dxh6+,Ke8; 40. Lb5+. Zwart geeft het op. Hij verliest de dame. (Een formidabele partij! Redactie)

1. Stelling na 16. Pe4-d6.

Stelling na 23..Pa6-b8.

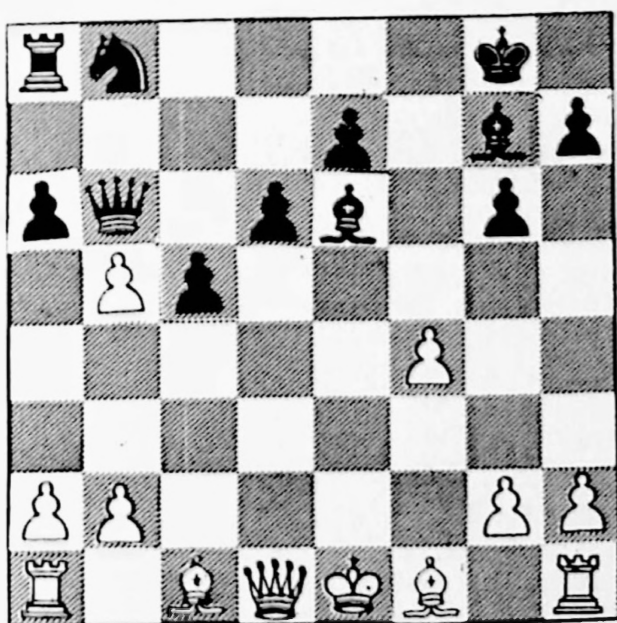
Ook Erwin van Pelt leverde in café "De Aardappelbeurs" een uitstekende prestatie. Met de zwarte stukken kreeg hij het vierpionnen-spel van het konings-indisch te bestrijden. Dat is geen opening om te beantwoorden met rustig ontwikkelen en dat besepte hij terdege.

Wit: J.Hibma (2065). Zwart: E. van Pelt (1730)

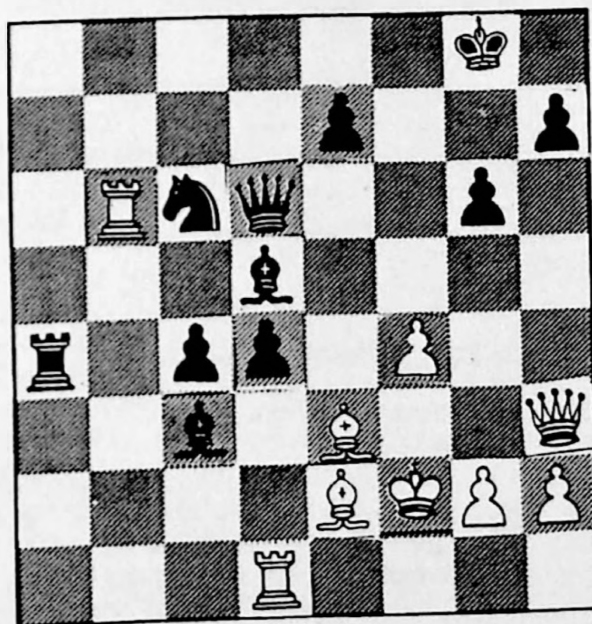
1. d4,Pf6; 2. c4,g6; 3. Pc3,Lg7; 4. e4,d6; 5. f4,0-0; 6. Pf3,c5; 7. d5,b5. Het normale antwoord is hier 7..e6 en daarna ruilen op d5. Of wit dan met de c- of de e-pion terug neemt is een kwestie van smaak. In ieder geval komt deze Wolga-methode in aanmerking want het geeft tegenspel en daar gaat het in de praktische partij om. Mijn theorieboek geeft nu twee voortzettingen, 8.e5 en 8. cxb5 wat de witspeler deed. 8..a6. 9. e5. Hier komt ook 9. a4 in aanmerking maar de tekstzet is in ieder geval de scherpste. 9..Pfd7. De "experts" merkten hier op dat 9..Pg4 theorie is maar dat lijkt me niet zo belangrijk. 10. e6,fxe6; 11. Pg5,Pb6; 12. dxe6,Tf6; 13. Pd5,Txe6†; 14. Pxe6,Lxe6; 15. Pxb6,Dxb6; Tijd om de balans op te maken. Wit heeft een kwaliteit meer, maar daarvoor heeft zwart twee sterke lopers, een betere ontwikkeling en de witte koning is voorlopig nog niet in veiligheid. Conclusie: met nog een uur op de klok kun je beter achter de zwarte stukken zitten. Zie diagram 1. 16. De2,d5; 17. a4,c4; 18. Df3?. Zoals de zwartspeler terecht opmerkt had wit hier 18. a5,Dd6; 19. b6 moeten spelen. Nu wordt hij opgerold. 18..axb5; 19. Le3,Dd6; 20. Le2,Lxb2; 21. Tbl,Lc3†; 22. Kf2,Txa4; 23. Thd1,d4; 24. Txb5,Pc6; 25. Tb6,Ld5; 26. Dh3. Zie diagram 2 om de ravage te illustreren. De enige opgave die je in zo'n wilde stelling nog hebt is het vermijden van een blunder. De rest kan zonder commentaar worden gegeven. 26..dxe3†; 27. Dxe3,Lb4; 28. Tb5,Ta3; 29. Dc1,Lc5†; 30. Kf1,Le3; 31. Dxc4,Lxc4; 32. Lxc4†,Kg7; 33. Txd6,exd6; 34. Tb7†,Kh6; 35. Lg8,Lxf4; 36. Txh7,Kg5 en wit gaf na nog 10 zetten op. Hij staat een vol stuk achter maar zwart moet natuurlijk wel één van de twee pionnen overhouden om te promoveren. Veel problemen leverde dat echter niet meer op.

(redacteur)

1. Stelling na 15..Dd8xb6.

2. Stelling na 26. Df3-h3.

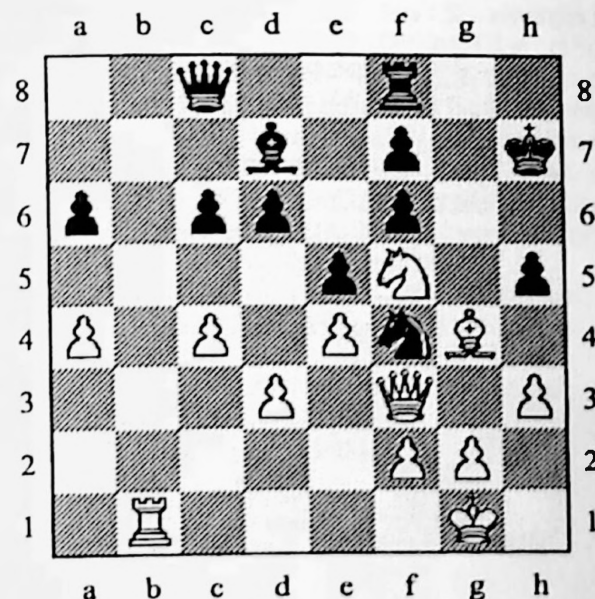
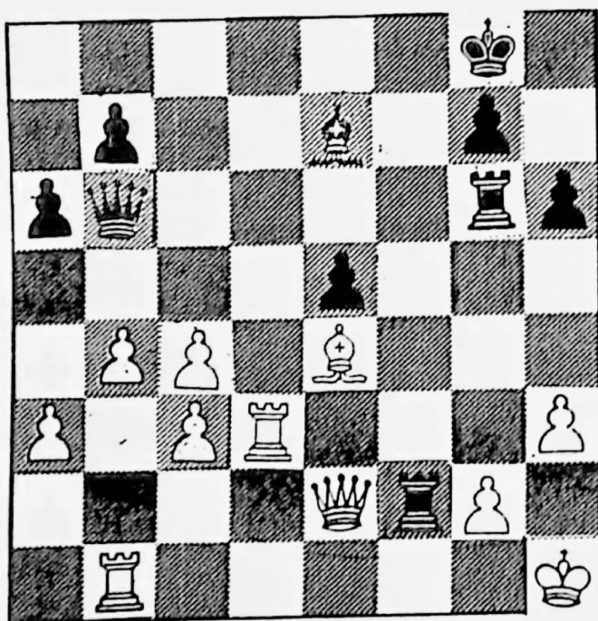
Uit de NOSBO competitie

In stelling 1 had Bram Kruisinga ons in de wedstrijd tegen Lewenborg 2 aan een matchpunt kunnen helpen door te bedenken dat in het schaakspel de geest boven de materie behoort te gaan. 28. De1. Dat is goed genoeg al kwam 28. Dh5 ook sterk in aanmerking. 28.. Lh4?; 29. Lxg6??, Dxg6 en zwart won door de matdreiging in combinatie met de ongelukkige stand van de witte torens. Door even rustig te kijken, de geweldige loper op e4 op het bord houden en dan 29. c5! te spelen had wit de partij direct kunnen beslissen omdat 29.. Df6 op slag verliest vanwege 30. Td6.

In tijdnood speelde ik vanuit stelling 2 speculatief 18. Dg3 en zwart trapte erin; hij sloeg op g4 en kon na Dh4+ opgeven wegens mat of dameverlies. Correct was 18. Lxh5, Lxf5; 19. exf5, Dxf5; 20. Lg4 met gelijke kansen. (Dat lijkt mij na 20. De4 aanvechtbaar; wit houdt wat voordeel door het bezit van de b-lijn. redactie). Na 18. Dg3 had zwart 18.. Tg8! moeten spelen met onduidelijke complicaties. Op 19. Pe7 volgt 19.. Txg4; 20. Pxc8, Pe2+ en op 19. Pxd6 volgt sterk 19.. Df8. 19. Dh4 is nog het beste maar na 19.. Tg5; 20. Pxd6, Df8; 21. Pxf7, Dxf7; 22. Tb7, Pg6 lijkt zwart de beste kansen te hebben.

H. Bloem.

1. Kruisinga-v.d.Veen (Lewenborg 2)   2. Bloem-Smits (Haren 4)

Oplossingen Marsopgaven.

- 1). 21. Dxd6+ en mat
- 2). 16. Pd5.
- 3). 19.. Lxg2; 20. Lxf8. Consequentie van de vorige zet. 20.. Dh3!; 21. Lxg7, f3!; 22. exf3, (22. Pxe3, dxe3; 23. Dxe3, Lh1) 22.. Lxf3; 23. Pe3, Kxg7; dat moet wel even om Dxd6 te verhinderen. Met wat kunst - en vliegwerk kan wit nog het mat op g2 verhinderen maar niet op g2 en h2 door toesnellen van het paard. Er volgde nog 24. Db4, Td7; 25. Ta2 (dekt na 25.. dxe3, fxe3 de velden g2 en h2). 25.. Pf6! en wit gaat mat op g2 of h2.
- 4). 21. Lxh7+, Kxh7; 22. Dh3+, Kg8; 23. Tg4. 1-0. (23.. f6; 24. g6)

NOSBO kampioenschap.

Het persoonlijk NOSBO kampioenschap deelt helaas in de algemene malaise zoals we die de laatste jaren meemaken. Erik Hoeksema is de enige die er thuishoort, tegenstand heeft hij niet en na 5 ronden heeft hij dan ook 5 uit 5. En ook hier vraag je je af waarom er geen belangstelling meer is. De NOSBO valt in ieder geval niets te verwijten.

KNSB en NOSBO beker.

De redactie realiseerde zich dat de clubbladen 15/2 en 15/3 geen informatie gaven over de gang van zaken hoewel Staunton zich toch daarvoor had opgegeven. Wat de laatste betreft steekt de redactie gaarne de hand in eigen boezem en deelt bij dezen mede dat we in de eerste ronde thuis werden uitgeschakeld door Bedum met 1½-2½. Vanuit het eerste team werd reeds gespeculeerd over de wedstrijd tegen Groningen maar eerst moest dan wel van SISSA worden gewonnen en dat lukte niet. In de Walrus werd eveneens verloren met 2½-1½.

Het oog van de meester. Het proefschrift van R.W.Jongman.

Een experimenteel-psychologisch onderzoek naar waarnemingsprestaties van schaakmeesters en ongeofende spelers.

R.W.Jongman was lid (nu donateur) van de S.C. Haren en was lange tijd hoogleraar in de criminologie aan de RUG. In zijn - overigens uiterst vredelievend- proefschrift borduurt hij verder op het werk van A.D. de Groot. Deze had aangetoond dat één van de voornaamste verschillen tussen meesters en minder bedreven spelers ligt in de snelheid van selectie van relevante aspecten van een stelling, die zij voor het eerst zien. Topspelers hoefden een ingewikkelde middenspelstelling slechts vijf seconden te zien om deze zonder fouten te kunnen reproduceren. Wel is het enigszins merkwaardig dat hij steeds de meesters stelt tegenover de ongeofende schakers. Ik dacht dat ik met velen zoals Henk Davids, Henk Seijen en Menno van Steenis, noch tot de ene, noch tot de andere groep behoor, want wij zijn geen meester maar hebben meer geoefend dan b.v. Kramnik en Anand.

Hoewel de Groot en Jongman in hun wetenschappelijk werk zich niet met schaken hebben beziggehouden is het saillant dat hun activiteiten elkaar wel raakten. Beide wetenschappers hielden zich met bij uitstek maatschappelijk relevante zaken bezig. Daarbij was De Groot degene die tegen de maatschappelijke stroom in roeide. Hij hield zich bezig met erfelijkheid en intelligentie en zulke zaken waren in de jaren '70 taboe. De hele welzijnswereld viel over hem heen maar hij hield vol en bleef overeind. Dat was niet het geval met zijn Leidse collega Buikhuizen, die een stap verder wilde gaan en onderzoeken of crimineel gedrag wellicht ook een erfelijke component had. Hij legde het loodje en werd gedwongen te vertrekken. Enigszins merkwaardig want zaken als chromosomen, genen en de DNA-structuur waren ook toen reeds bekend. Maar het was dan ook een wonderlijke tijd, die jaren '70, zeker zoals je er nu, 20-25 jaar later, tegenaan kijkt.

Jongman hield zich bezig met de straffen die aan personen werden opgelegd en kwam tot de conclusie dat personen uit de "betere" milieu's lichtere straffen kregen voor dezelfde delicten dan personen uit "achterstand" milieu's en allochtonen. Ongetwijfeld ging het om integer uitgevoerd wetenschappelijk onderzoek maar een feit was wel dat dergelijke conclusies in de jaren '70 "populairder" waren dan die van De Groot.

40 jaar geleden. Tal wint het kandidatentoernooi in Joego-Slavië.

Nadat Tal in 1958 al het interzonale toernooi had gewonnen zette hij in 1959 de kroon op het werk door als eerste te eindigen met 20 uit 28. Het was een match-toernooi waarin 8 deelnemers elkaar 4 keer ontmoetten. Zijn opponenten waren in volgorde van hun score Keres, Petrosian, Smyslov, Fischer/Gligoric, Olafsson en Benkö. Kort nadat hij in 1960 wereldkampioen was geworden door Botwinnik te verslaan openbaarde zich bij hem een nierziekte die hem in 1992 op 55-jarige leeftijd zou vellen. Tal was de grootste aanvalskunstenaar sinds Aljechin en heeft de schaakwereld ongelooflijk veel moois nagelaten.

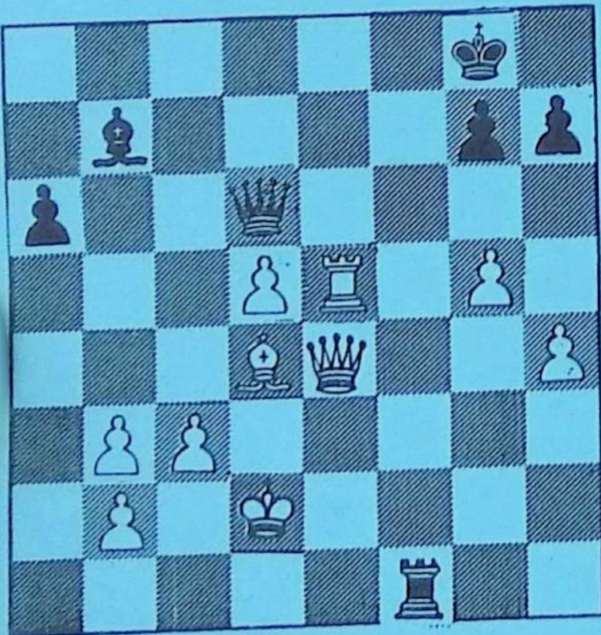
In stelling 1 wordt zwart in 4 zetten tot opgave gedwongen.

In stelling 2 hield zwart slechts rekening met 1. exf7, Pxf7 en dacht zich staande te houden. Tal kwam echter met iets beters!

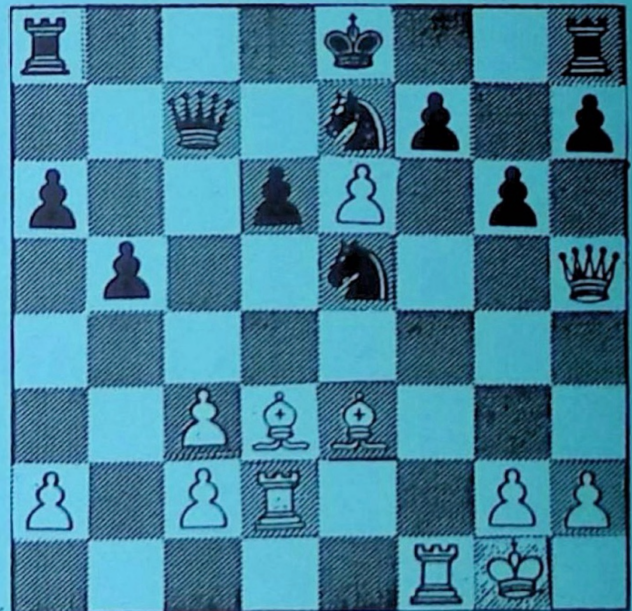
In stelling 3 leidt zwart een combinatie in die geforceerd in 6 zetten tot mat of dameverlies leidt.

In stelling 4 bekroont wit zijn aanval met enkele voor de hand liggende wendingen. (eenvoudig als je weet dat het klopt)

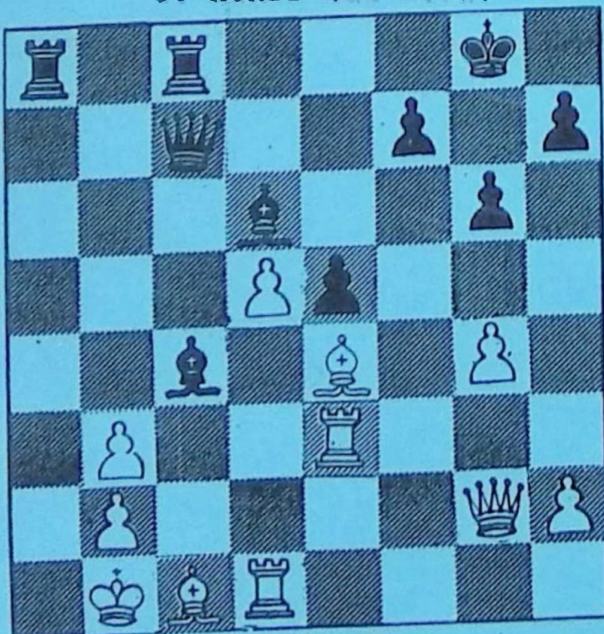
1. Tal-Larsen 1965.

2. Tal-Suetin 1970.

3. Honfi-Tal 1972.

4. Tal-Quinteros 1988.

